

Izvešće
Stručnog povjerenstva
o reakreditaciji
poslijediplomskoga sveučilišnog (doktorskog) studijskog programa
Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

Datum posjeta:
6. prosinca 2017. godine

Veljača, 2018.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz sredstava Europskoga socijalnog fonda.
Sadržaj ovoga dokumenta isključiva je odgovornost Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA.....	5
PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA	6
PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA	7
NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA.....	7
PRIMJERI DOBRE PRAKSE	7
USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	8
OCJENA KVALITETE	11

UVOD

Stručno povjerenstvo, koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO), izradilo je Izvješće o reakreditaciji poslijediplomskoga sveučilišnog (dokorskog) studijskog programa *Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika* na temelju Samoanalize, popratne dokumentacije i posjeta Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravan član Europskoga registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education* – EQAR) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education* – ENQA), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski je savjet Agencije imenovao Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadna praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- dr. Igor Štiks, predsjednik Stručnoga povjerenstva
- emeritus dr. Svein Mønnesland, University of Oslo, Norveška
- dr. Catherine MacRobert, Oxford University, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Katrin Boeckh, University of Munich, Njemačka
- dr. Ljiljana Šarić, University of Oslo, Norveška
- dr. Ljiljana Reinkowski, Universität Basel, Švicarska
- dr. Rozita Dimova, Ghent University, Belgija
- dr. Vladimir Unkovski-Korica, University of Glasgow, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Harm Goris, Tilburg University, Nizozemska
- dr. David Maxwell, Emmanuel College Cambridge, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Elzbieta Osewska, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw, Poljska
- dr. Mikhail Dmitriev, Central European University, Mađarska
- dr. Andrej Blatnik, Univerza v Ljubljani, Slovenija
- dr. Vincent Gaffney, University of Bradford, Ujedinjeno Kraljevstvo

- dr. Mika Vahakangas, Lund University, Švedska
- dr. Nicole Butterfield, Marie Curie Fellow, Seged University, Mađarska
- dr. Elżbieta Gajek, University of Warsaw, Poljska
- dr. Kyle Jerro, University of Essex, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Nadia Mifka-Profozic, University of York, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Moreno Mitrović, University of Cyprus, Cipar
- Dajana Vasiljevicová, Charles University, Prag, Češka Republika
- dr. Christian Neuhäuser, Universitaet Dortmund, Njemačka
- dr. Dries Bosschaert, KU Leuven, Belgija
- dr. Oliver George Downing, University of Liverpool, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Hanoch Ben-Yami, Central European University, Mađarska
- dr. Vieri Samek Lodovici, University College London, Ujedinjeno Kraljevstvo
- Anna Meens, Leiden University, Nizozemska
- Kevin Kenjar, University of California, Berkeley, Sjedinjene Američke Države
- Sonja Kačar, University Toulouse II – Jean Jaurès, Francuska
- Garrett R. Mindt, Central European University, Mađarska
- Mišo Petrović, Central European University, Mađarska.

Sveučilište su posjetili:

- dr. Catherine MacRobert, Oxford University, Ujedinjeno Kraljevstvo
- dr. Ljiljana Reinkowski, Universität Basel, Švicarska.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju Izvješća, podršku je radu Stručnog povjerenstva pružila:

- Lida Lamza, koordinatorica i prevoditeljica tijekom posjeta, AZVO.

Tijekom posjeta Povjerenstvo je održalo sastanke s:

- upravom
- voditeljima studijskih programa
- doktorandima
- nastavnicima i mentorima
- alumnijima.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa iz dopusnice: poslijediplomski sveučilišni studijski program Povijest i dijalektologija hrvatskoga jezika

Nositelj: Sveučilište u Rijeci

Izvođač: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Suradnička institucija: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Mjesto izvođenja: Rijeka, Zagreb

Područje i polje: humanističko znanstveno područje, filologija

Broj doktoranada: 9 (4. generacija) + 4 (3. generacija) + 3 (2. generacija) = 16

Broj doktoranada kojima studij financira Sveučilište: 1

Broj doktoranada koji sami financiraju studij ili ga plaća poslodavac: 15

Broj neaktivnih doktoranada (još uvijek imaju pravo studiranja): 1

Broj mentora: 15

Broj nastavnika: 15

Omjer broja službeno imenovanih mentora i doktoranada: trenutno 5 mentora : 6 doktoranada, odnosno omjer 1 : 1, 2; ukupno za posljednjih 5 godina – 1 : 1, 5.

Omjer potencijalnih mentora i ukupnog broja doktoranada: nije moguće točno odrediti jer su neki mentori zaposleni na drugim institucijama, ali nije veći od 1 : 1, 5.

Omjer nastave i istraživanja: 70 : 110 ECTS bodova. Iako je to omjer koji je odredio Fakultet, mnogi se kolegiji, posebno izborni, ocjenjuju preko znanstvenih projekata tako da je realan omjer nastave i istraživanja 46 : 134 ECTS bodova.

Nastava (70 ECTS): 46 ECTS bodova za obvezne predmete, 20 ECTS bodova za izborne predmete i 4 ECTS boda za istraživačke kolegije.

Znanstveni rad (110 ECTS-a): 65 ECTS bodova za istraživačke obveze (konzultacije s mentorom, projekte i druge vrste zadataka) i 45 ECTS bodova za izradu i obranu doktorske teme i disertacije.

Ishodi učenja studijskog programa

Opći: sposobnost znanstvenoga mišljenja i znanstvenoistraživačkih kompetencija; kritičko mišljenje; sposobnosti potrebne za profesionalno napredovanje i izgradnju istraživačke karijere (samostalan rad, planiranje rada i korištenja vremena, organizacijske sposobnosti); sposobnost prezentacije tema iz područja predmeta te kompetentnoga raspravljanja o njima; sposobnost uključivanja u timski rad.

Specifični: sposobnosti jezikoslovnoga i tekstološkoga tumačenja hrvatskih tekstova od početaka pismenosti do danas; usvajanje spoznaja o osnovnim razvojnim procesima u organskim idiomima i njihovo prepoznavanje u književnoj realizaciji; kompetencije za iščitavanje podtekstova u jezičnoj politici; osposobljenost za eksplikaciju čakavskih, kajkavskih i štokavskih tekstova s raščlambom i lingvističkom interpretacijom; za transkripciju; osposobljenost za samostalni istraživački rad na terenu; upoznatost s mehanizmima i uzročnicima lingvističkih promjena kao i s različitim znanstvenim metodologijama za njihovo istraživanje.

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta Sveučilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:

1. izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine, tijekom kojih bi Fakultet trebalo provesti potrebna poboljšanja. Pismo očekivanja **ne** uključuje zabranu upisa studenata u navedenom razdoblju.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Koristiti novu elektroničku platformu kako bi se osiguralo pravodobno i iscrpno obavješćavanje o provjerama znanja i drugim zahtjevima studija.
2. Prikupljati i analizirati povratne informacije studenata koji odustanu od studija kako bi se otkrilo postoje li koraci koji bi pridonijeli smanjenju postotka studenata koji odustaju od studija i je li cijena studija jedan od uzroka odustajanja.
3. Uvesti formalno usavršavanje akademskih prezentacijskih vještina (citiranje i referenciranje, grafički prikazi, pisanje sažetka i ključnih riječi, pregledni članak, članak za objavljivanje u časopisima, uređivanje članaka, pripremanje usmenih prezentacija itd.), ako se time neće preopteretiti program na prvoj godini studija.
4. Osigurati dostupnost disertacija u elektroničkom obliku, ako se to ne kosi s planovima doktoranada za objavljivanje njihovih radova.
5. S obzirom na to da studenti obično pišu disertacije na engleskom jeziku, treba ih poticati da objavljuju članke na drugim jezicima.
6. Poticati studente da sudjeluju na konferencijama i radionicama koje nude prostor za komparativni studij, kao što je *Leeds International Medieval Congress*.
7. Istražiti mogućnost za pokretanje doktorskog studija na razini Fakulteta s ciljem optimizacije upotrebe financijskih i administrativnih resursa i stjecanja generičkih vještina.
8. Uvesti veću fleksibilnost u broju i rasponu obveznih i izbornih predmeta te njihovom rasporedu u prve dvije godine studija kako bi se pomirile razlike u interesima i prethodnom znanju studenata, izbjeglo preopterećenje studenata na prvoj godini studija, smanjio broj potrebnih ECTS bodova i povećala usklađenost studija s usporedivim doktorskim programima u drugim europskim državama, a time i njegova privlačnost za strane studente.
9. Istražiti mogućnost uvođenja izbornih predmeta iz komparativnog studija dijalektologije, razvoja standardnih jezika i višejezičnih društava, što bi također pridonijelo atraktivnosti studija za strane studente.
10. Istražiti mogućnost prilagođivanja propisanih sati rada nastavnika i mentora tako da se uključe sati nastave održani na doktorskom studiju, čime bi se omogućilo smanjenje cijene studija.
11. Zatražiti neki oblik financijske podrške od države, koja je potrebna za održivo visoko obrazovanje i kulturu na nacionalnoj razini, ali i nastaviti s traženjem alternativnih

izvora financijskih sredstava: EU fondovi i projekti, različite razine lokalne zajednice i privatni donatori.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Jedini doktorski studij svoje vrste u Hrvatskoj, akademski koherentan, vrlo kvalitetan i vrijedan za institucije nacionalne kulture.
2. Studij trenutno privlači izvanredne nastavnike i mentore, uključujući neke iz drugih država te jako dobre studente.
3. Studij privlači pristupnike iz drugih (slavenskih) država.
4. Većina kolegija ima značajan istraživački element.
5. Studenti koji su uspješno završili studij imaju visok postotak uspješnosti u pronalaženju zaposlenja u akademskoj zajednici.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Trenutni broj prijava nije dovoljan za financijsku sigurnost studija.
2. Specijalistički fokus studija ograničava broj prijava, posebno stranih studenata.
3. Kvaliteta i raspon nastavnog i istraživačkog rada djelomično ovisi o doprinosima stručnjaka s drugih institucija kao i o nastavnicima koji nemaju ugovorne obveze prema doktorskom studiju.
4. S obzirom na trenutnu zabranu zapošljavanja, mogućnosti za zapošljavanje budućih doktoranada nisu najbolje. Postavlja se pitanje koliko je stručnjaka za povijest i dijalektologiju hrvatskoga jezika potrebno u određenom trenutku.
5. Visoka cijena školarina i ostalih troškova (putovanja, rad na terenu, konferencija) za studente.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Opsežan sinopsis doktorske disertacije (oko 40 stranica), koji je uvjet za obranu teme, tjera studente da se već na početku u potpunosti posvete svom istraživanju i olakšava im pisanje disertacije.
2. Mentor nije član povjerenstva za ocjenu i obranu dokorskog rada i ne sudjeluje u obrani rada.
3. Detaljan i anonimni upitnik za studentsku evaluaciju.
4. Upotreba programa Turnitin za otkrivanje plagijata (iako je taj program uistinu koristan samo ako koristi veliku bazu podataka na hrvatskome jeziku).
5. Izrazito jasna, potpuna i precizna Samoanaliza koja pokazuje dobru administrativnu kontrolu nad studijem i transparentan financijski temelj za njegovo izvođenje.

USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Minimalni zakonski uvjeti	DA/NE
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima (u slučaju interdisciplinarnih studija) te potreban broj nastavnika, kao što je definirano 6. člankom Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano 7. člankom Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	DA
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	NE Sažeci su dostupni <i>online</i> , a kandidati moraju dostaviti tiskane i elektroničke inačice svojih disertacija koje se pohranjuju u sveučilišni depozitorij, ali trenutno nisu sve disertacije dostupne <i>online</i> . Međutim, pravni zahtjev za <i>online</i> objavljivanje disertacija u bazi DABAR mora ostaviti doktorandima dovoljno vremena da prošire i objave svoja istraživanja u obliku monografija, ako to žele, jer to može biti važno za njihove znanstvene i akademske karijere.
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili	DA Sveučilište ima postupak

drugoga općeg akta, ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	oduzimanje akademskog stupnja, opisan u pravilnicima o studiranju na Sveučilištu u Rijeci od 75. do 77. članka. Program za otkrivanje plagijata (djelomično) se koristi.
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost, ocijenjen najmanje <i>djelomično provedeno</i> (3).	DA
3. VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.	DA
4. Omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1 : 3.	DA
5. Mentori (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (t. 2. Mentori i doktorandi) c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme) d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.) f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.	a) DA b) DA c) DA* Okvirni se plan istraživanja ne traži prilikom upisa, ali njegova se izvedivost provjerava kasnije, prilikom pisanja i predavanja teme doktorskog rada. Vidjeti kriterij 2.6. u Ocjeni kvalitete. d) NE Usprkos nacionalnoj važnosti, studij prima financijsku podršku od države samo putem djelomične naknade troškova za znanstvene asistente iz prve generacije studenata. Sljedeće su generacije morale radom financirati svoj izvanredni studij, uglavnom na akademskim projektima. Međutim, financiranje je na projektima također ograničeno i, primjerice, ne pokriva u potpunosti rad na terenu. Za više informacija o naporima Fakulteta da pronade dodatno financiranje kao i o njihovoj

	<p>velikodušnosti u drugim oblicima podrške za istraživački rad, vidjeti kriterije 2.9. i 4.8. u Ocjeni kvalitete.</p> <p>e) DA f) DA</p>
<p>6. Nastavnici (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu, b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).</p>	<p>a) DA b) DA</p>
<p>7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.</p>	<p>DA (od 2017. godine)</p>
<p>8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.</p>	<p>NE U Samoanalizi se navodi da nastavne obveze na prvoj i drugoj godini studija nose 70 ECTS bodova (od ukupno 180). Međutim, iz opisa je kolegija jasno da se većina njih, osobito izborni kolegiji, ocjenjuje istraživačkim zadacima tako da je realan omjer nastavnog i istraživačkog sadržaja 46 ECTS bodova : 134 ECTS boda. To je i dalje relativno visok omjer nastavnih obveza, ali mogao bi se opravdati zahtjevima studija za stjecanje specifičnih vještina povezanih sa strukom (za detaljniju raspravu vidjeti kriterije 3.5. i 4.1. u Ocjeni kvalitete).</p>
<p>9. U slučaju združenih, zajedničkih studija te doktorskih škola (na sveučilišnoj razini), VU suradnju potkrepljuje odgovarajućim ugovorima; program izvodi s akreditiranim visokim učilištima (za zajedničke i združene doktorske studije), odnosno program izvodi (na doktorskoj školi) na način koji udovoljava svim propisanim uvjetima te osigurava kvalitetnu koordinaciju i podršku doktorandima. Pokrivenost je nastave vlastitim nastavnicima (svih izvođača) barem 80 %.</p>	<p>Nije primjenjivo.</p>

OCJENA KVALITETE

	Ocjena kvalitete i objašnjenje Povjerenstva
1. RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Fakultet je vrlo aktivan u regiji, posebno u Rijeci. Osim uhodanoga znanstvenog skupa <i>Riječki filološki dani</i>, postoji i ugledan časopis <i>Fluminensia</i> (A1) kao i izdavački niz knjiga <i>Biblioteka časopisa Fluminensia</i> – sve rezultati rada znanstvenika s doktorskog studija. Važno je napomenuti da su nastavnici doktorskog studija suosnivači Centra za jezična istraživanja Filozofskog fakulteta te da su općenito vrlo aktivni u javnom i kulturnom životu regije i cijele države.</p>
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskome studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Iz popisa radnog opterećenja nastavnika vidljivo je lagano preopterećenje. Nažalost, to proizlazi iz činjenice da se rad na doktorskome studiju ne ubraja u normu sati nastavnika. Zbog toga je doktorski studij skuplji za studente. Ovaj studij, kao jedini studij svoje vrste u državi, trebao bi dobivati veću financijsku podršku Ministarstva znanosti i obrazovanja (prvenstveno bespovratna sredstva). Studij se trenutno temelji na velikom entuzijazmu nastavnika koji ulažu puno privatnog vremena u osiguravanje kvalitete studija.</p> <p>Stručno povjerenstvo preporučuje da se rad na doktorskome studiju ubraja u norma sate nastavnika i mentora.</p>
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nastavnici doktorskog studija spadaju u najuglednije znanstvenike u državi, a također su vrlo aktivni znanstvenici i stručnjaci u svojim poljima. S obzirom na to da je studij zapravo zajednički pothvat Filozofskog fakulteta u Rijeci i Instituta za jezik i jezikoslovlje, on osigurava vrlo pozitivnu intelektualnu i radnu sinergiju, što ga čini idealnim okvirom za istraživanje u pojedinim poljima (kao što su lingvistika, povijest jezika i dijalektologija).</p> <p>U posljednjih je pet godina nastavno osoblje objavilo 55 knjiga i oko 400 znanstvenih radova u nacionalnim</p>

	<p>časopisima A1 i A2 kategorije kao i u međunarodnim časopisima.</p> <p>Osim toga, dio je nastavnika sudjelovao u radionicama o akademskoj metodologiji i akademskom pisanju.</p>
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Dugogodišnja tradicija istraživačkog rada iz područja povijesti i dijalektologije jezika, a posebno činjenica da svi hrvatski znanstvenici koji djeluju u tim dvama poljima podržavaju studij, znači da je u njega uključen dovoljan broj visokokvalificiranih znanstvenika. Nastavnici su uglavnom redovni profesori i ugledni znanstvenici.</p> <p>Većina mentora nije motivirana financijskim nagradama, već akademskim ugledom i mogućnošću napredovanja na radnom mjestu (sustav prikupljanja bodova). Nastavnici su istaknuli da uživaju u radu na doktorskom studiju zbog vlastite znanstvene znatiželje, jer svakim doktorskim projektom šire svoje znanje.</p> <p>Kao i studenti, nastavnici se suočavaju s problemom financiranja vlastitoga znanstvenog rada: često imaju problema s odlascima na konferencije i nabavom skupih knjiga. Nastavnici se moraju nositi s nezadovoljavajućim pristupom međunarodnim bazama podataka, koji je posljedica loše financijske situacije.</p> <p>Broj je mentora više nego zadovoljavajući – djelomično zbog činjenice da posljednjih godina pada broj studenata.</p> <p>Radno je opterećenje pojedinih nastavnika preveliko, a uzrok je tomu činjenica da se u normu ne ubraja rad na doktorskom studiju (vidjeti kriterij 1.2.).</p>
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nastavnici slijede nacionalne uvjete za napredovanje koji vrijede za sve hrvatske znanstvene institucije. S obzirom na to da produženje radnog ugovora ovisi o ispunjavanju tih uvjeta, nastavnici su jako motivirani da ih zadovolje.</p> <p>Popis objavljenih radova dokazuje živu istraživačku djelatnost. Opći je dojam da nastavnici pokazuju visoku razinu entuzijazma za daljnje unaprjeđenje svoga znanja i kompetencija.</p> <p>FFRI također nudi radionice za mentore, a nastavnici se mogu služiti i <i>Priručnikom za mentoriranje</i> koji je zamišljen kao teorijska i praktična podrška za rad s doktorandima.</p>
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Zbog nezadovoljavajuće financijske situacije, Fakultet</p>

<p>zahtjevima znanstvene discipline iz koje se izvodi doktorski program.</p>	<p>samo djelomično raspolaže kvalitetnim resursima. Najveći je problem nedostatak odgovarajućeg pristupa važnim bazama podataka.</p> <p>S druge strane, ima bazu dijalektoloških podataka s terenskih istraživanja, a i mnoge su važne (starije) knjige skenirane i dostupne <i>online</i>.</p> <p>Za osiguravanje pristupa kvalitetnim bazama podataka, studiju treba bolja financijska podrška. Glavna podrška studiju trebala bi i morala doći od Ministarstva, ali Fakultetu se preporučuje da razmisli i o drugim financijskim izvorima: EU fondovima i projektima, različitim razinama lokalne zajednice i privatnim donatorima.</p>
<p>2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA</p>	
<p>2.1. Visoko je učilište definiralo i usvojilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i izvodi doktorski studij. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Sveučilište u Rijeci ima detaljne smjernice i obrasce za predlaganje, odobranje i izvođenje doktorskih studija, uključujući razloge opravdanosti studija u smislu akademskih, društvenih, ekonomskih i kulturnih potreba (dostupni su na http://uniri.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=362%3Aobrasci&catid=44%3Apropisi-i-dokumenti&Itemid=108&lang=hr). U Samoanalizi je objašnjena osobita važnost dokorskog studija povijesti i dijalektologije hrvatskoga jezika u kontekstu nacionalnih strateških interesa Hrvatske te UNESCO-vih preporuka za očuvanje „malih“ jezika.</p>
<p>2.2. Program je usklađen sa znanstvenom misijom i vizijom, odnosno istraživačkom strategijom visokog učilišta.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Fakultet ima detaljnu i konkretnu znanstvenu strategiju (http://www.ffri.uniri.hr/files/dokumentifakulteta/Strategija%20FFRI 2016-2020.pdf), koja određuje općenite strateške ciljeve, a posebno akademsku izvrsnost i osiguravanje kvalitete, interdisciplinarnost, mobilnost i međuinstitucijsku suradnju, međunarodno umrežavanje, konferencije i projekte, neakademska partnerstva, visoku razinu publikacija i vidljivost. Doktorski je studij jasno usklađen s tim ciljevima u organizacijskom i akademskom smislu. Jedinstvenost studija na nacionalnoj razini daje mu posebno mjesto u sklopu institucijske strategije, što je potvrđeno izborom četiriju istraživačkih tema koje je Fakultet usvojio za razdoblje 2016. – 2020. godine. Specifično polje istraživanja studija neminovno predstavlja određene izazove za ostvarivanje strateških ciljeva</p>

	<p>interdisciplinarnosti, mobilnosti te međunarodne vidljivosti i umreženosti. Na te se izazove aktivno traži odgovor i u tome se postižu određeni uspjesi, primjerice preko Erasmusa i neke suradnje s nastavnicima i mentorima s drugih institucija, uključujući neke iz inozemstva.</p>
<p>2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.</p>	<p>Potrebna su manja poboljšanja</p> <p>Studij je prošao dva neovisna postupka reakreditacije, jedan Sveučilišta 2010. godine i drugi AZVO-a 2014. te je primijenio njihove prijedloge za poboljšanje, primjerice tako što je smanjen broj ECTS bodova za pojedine kolegije i što mentor više ne sudjeluje u radu povjerenstva za ocjenu i obranu teme doktorskog rada i same disertacije (od 2017. godine).</p> <p>Fakultet ima nekoliko postupaka za praćenje doktorskih studija koji uključuju godišnja izvješća mentora i doktoranada te detaljne anonimne upitnike za prikupljanje povratnih informacija sadašnjih i bivših studenata (primjeri su dani u Samoanalizi).</p> <p>Fakultet ima kvantitativne podatke o broju disertacija (11) napisanih u sklopu studija i članaka (15) koje su zajednički objavili studenti i mentori, kao i o punoj akademskoj zapošljivosti alumnija.</p> <p>Međutim, treba istaknuti postotak odustajanja od studija. Naime, 6 od 16 studenata iz prve generacije, 2 od 7 iz druge i 3 od 7 studenata iz treće generacije odustalo je nakon prve godine studija, zato što su im se akademski interesi promijenili ili zato što im je studij predstavljao preveliko opterećenje. Stručno povjerenstvo preporučuje prikupljanje povratnih informacija od studenata koji odustaju od studija kako bi se vidjelo postoje li koraci koji se mogu poduzeti kako bi se taj postotak smanjio, a posebno je li jedan od uzroka cijena školarine.</p>
<p>2.4. Visoko učilište sustavno prati uspješnost mentora, ima mehanizme vrednovanja mentora te definirana pravila o promjeni mentora i rješavanju mogućih problema između mentora i doktoranda.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Pravilnik o doktorskim studijima (http://www.ffri.uniri.hr/files/dokumentifakulteta/2014-07-17%20-%20Pravilnik%20o%20poslijediplomskim%20sveucilisnim%20studijima.pdf) definira dužnosti studijskih savjetnika i mentora kao i obveze studenata. Godine 2016. organizirana je radionica za mentore. Fakultet nema formalan postupak nagrađivanja uspješnih mentora, ali s obzirom na to da mentori dobivaju određeni novčani iznos nakon obrane teme doktorskog rada, pretpostavlja se da to</p>

	<p>donekle služi kao poticaj. Za dokaze o praćenju putem godišnjih upitnika i za uspješan mentorski rad, vidjeti prethodni kriterij 2.3.</p> <p>Fakultetska pravila dopuštaju jednu promjenu mentora, za što propisuju postupak. Posredovanje je između mentora i studenta u nadležnosti voditelja studija, ali dosad očito nije bilo potrebe za to. Sadašnji i bivši studenti naglasili su da su im mentori bili dostupni, da su konzultacijama posvećivali dosta vremena i truda te da su poticali otvorenu i kritičku raspravu.</p>
2.5. Visoko učilište osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenog istraživanja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Akademski se čestitost osigurava neformalnim putem, primjerima i savjetima, kao i formalno – Etičkim povjerenstvom Sveučilišta. Povjerenstvo objavljuje Etički kodeks koji se, <i>inter alia</i>, bavi pitanjima akademske neovisnosti te diskriminacije, neprihvatljivog ponašanja, plagijata i falsifikata. Postoji računalni program za otkrivanje plagijata, ali njegova je korist ograničena jer zahtijeva bazu podataka na relevantnom jeziku, što je u većini slučajeva hrvatski. Akademski je čestitost također osigurana obvezom uključivanja vanjskog člana u povjerenstva za ocjenu i obranu tema doktorskih radova i samih disertacija.</p>
2.6. Postupak izrade i obrane teme dokorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme dokorskoga istraživanja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Većina studenata nema određenu temu dokorskog rada na početku studija, nego je moraju odabrati uz pomoć studijskih savjetnika i potencijalnih mentora, za što imaju najviše 2 godine (4 za izvanredne studente), za koje također moraju steći znanja i specifične vještine koje su im potrebne za provođenje istraživanja u svom polju. U tom razdoblju moraju napisati i opširan sinopsis dokorskog rada.</p> <p>Sveučilišna i fakultetska pravila opisuju postupak ocjene i obrane teme dokorskog rada, uz obrasce za prijavu i ocjenjivanje koji su dostupni <i>online</i>. Kao što je navedeno u kriteriju 2.5., povjerenstvo za obranu uključuje najmanje jednoga vanjskog člana. Stručno je povjerenstvo imalo priliku vidjeti primjere tih dokumenata tijekom posjeta Fakultetu.</p>
2.7. Ocjena dokorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Fakultetska pravila opisuju postupak ocjene dokorskog rada i njegove javne obrane, uz obrasce za prijavu, ocjenjivanje i snimanje obrane koji su dostupni <i>online</i>. Kao što je navedeno u kriteriju 2.5., povjerenstvo za obranu</p>

	<p>uključuje najmanje jednog člana s drugog sveučilišta ili druge institucije.</p> <p>Od doktoranada se očekuje da objave najmanje jedan rad u kompetitivnome međunarodnom ili nacionalnom časopisu, dok u praksi doktorandi prosječno imaju dva takva rada. Doktorski je rad obično napisan u obliku monografije i na hrvatskom jeziku, ali moguće je dobiti odobrenje za pisanje disertacije na nekom drugom jeziku kao i za „skandinavski“ model disertacije na temelju objavljenih radova. Prilikom posjeta, Stručno je povjerenstvo imalo priliku vidjeti primjere dokumentacije s obrane doktorskih radova.</p>
<p>2.8. Visoko učilište objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.</p>	<p>Potrebna su manja poboljšanja</p> <p>Većina informacija o studiju dostupna je <i>online</i>, a studenti su potvrdili da nisu imali problema s pronalaženjem potrebnih informacija o akademskim i financijskim mogućnostima <i>online</i> i pomoću <i>mailing</i> lista, kao i od svojih mentora. Međutim, upitnici za studentsku evaluaciju pokazuju povremene greške u komunikaciji, primjerice, prilikom zakazivanja ispita, vjerojatno zbog činjenice da je dio nastavnika zaposlen na drugim institucijama.</p> <p>Preporučuju se redovite provjere potpunosti i točnosti informacija o provjerama znanja i drugim zahtjevima studija; u tome može pomoći planirana platforma za komunikaciju sa studentima.</p> <p>Natječaj za upis na studij objavljuje se na mrežnim stranicama Sveučilišta i Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu, u dnevnim novinama i e-poštom na međunarodnoj razini. Međutim, broj stranih studenata dosad je bio ograničen na četiri pojedinca koja su porijeklom iz Hrvatske ili nekih drugih slavenskih zemalja; to je možda neizbježna posljedica specifična fokusa studija.</p>
<p>2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe dokorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđivanje doktorske izobrazbe (osigurava provedbu i potporu doktorskim istraživanjima kako bi studenti uspješno završili program).</p>	<p>Potrebna poboljšanja</p> <p>Samoanaliza sadrži jasnu i detaljnu analizu načina raspodjele prihoda od školarina: za plaćanje opreme, osnovnih administrativnih troškova te troškova nastave, mentorstva i ocjenjivanja. Naknade nastavnicima i mentorima za doktorski studij moraju se plaćati sredstvima od školarina jer njihov doprinos doktorskom studiju nije obuhvaćen ugovorom o radu. Dokle god traje, ta situacija neizbježno vodi većoj cijeni studija. Provedba bi preporuke iz kriterija 1.2. sama po sebi dovela do smanjenja cijene studija.</p> <p>Mentori i voditelji studija ulažu velik trud u pomaganje studentima da osiguraju dodatna financijska sredstva</p>

	<p>putem stipendija Sveučilišta u Rijeci ili drugih lokalnih i nacionalnih institucija, kao i putem Erasmusa i ostalih programa za mobilnost, koji se provode u državama zapadne i srednje Europe. Dodatna su sredstva potrebna i za rad na terenu, koji je ključan dio dijalektoloških istraživanja. Stručno povjerenstvo smatra da bi Republika Hrvatska trebala osigurati određenu financijsku podršku za doktorske studije u interesu nacionalne održivosti visokog obrazovanja i konkurentnosti u međunarodnoj akademskoj zajednici.</p>
<p>2.10. Školarine se utvrđuju na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).</p>	<p>Potrebna poboljšanja Školarine nisu visoke kao za neke druge doktorske studije u Hrvatskoj i pažljivo su izračunate kako bi pokrile troškove izvođenja programa, ali ta je računica napravljena za veći broj studenata nego što ih trenutno ima. Posljedica je toga nedostatak financijskih sredstava za rad na terenu i administrativnu podršku. Takva je situacija nepovoljna za studente koji se bave dijalektologijom, a dugoročno će stvoriti probleme i za održivost cijelog studija. Fakultetu preporučujemo da istraži načine za povećanje broja doktoranada na ovom studiju kako bi osiguralo financijsku održivost te da smanji administrativne troškove uključivanjem ovog programa u širi doktorski studij na razini Fakulteta.</p>
<p>3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA</p>	
<p>3.1. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Upisne kvote uglavnom zadovoljavaju potrebe u državi. Upisne statistike pokazuju da se broj studenata zapravo smanjuje od početka izvođenja studija (2007. godine). Razlog su za to ograničene mogućnosti za zapošljavanje u državi s tako specifičnom kvalifikacijom. Najbolji su poslodavci znanstvene ustanove koje trenutno ne mogu otvoriti nova radna mjesta.</p>
<p>3.2. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Isto kao 3.1.</p>
<p>3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora</p>	<p>Potrebna poboljšanja Nažalost, financiranje je doktorskih studija trenutno najslabiji dio mogućnosti za stjecanje kvalifikacija u Hrvatskoj. Trenutno ne postoje gotovo nikakva sredstva koja se odvajaju za obrazovanje na razini doktorata, a ona</p>

<p>financiranja.</p>	<p>koja postoje vrlo su mala i ne pokrivaju čak ni školarine. Jedini koji su u boljem položaju jesu znanstveni novaci – oni plaćaju samo polovicu školarine i dobivaju plaće od institucija na kojima su zaposleni. Svi drugi studenti moraju platiti puni iznos školarine. Općenito govoreći, svi su studenti zaposleni u punome radnom vremenu tako da im za studij ostaje samo „slobodno vrijeme“. U međunarodnoj usporedbi (s većinom zapadnoeuropskih država), hrvatski su studenti u puno težoj situaciji. Financiranje je doktoranada velik problem koji bi trebao biti riješen na razini države; vidjeti preporuku iz kriterija 2.10.</p>
<p>3.4. Visoko bi učilište trebalo voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnog mentora). Od upisa do kraja doktorskog studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održiv plan znanstvenog istraživanja te o dovršetku doktorskog istraživanja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Postoji održiv plan istraživanja za svakog studenta, ali ne od samog početka studija. Međutim, za studente se dobro brinu studijski savjetnici na prvoj godini, odnosno mentori od druge godine nadalje. Studenti također moraju napisati opširan sinopsis koji im daje solidan okvir za njihov istraživački projekt, tjera ih na redovit rad i pomaže im u razvijanju jasnih ideja za disertacije. Kroz intenzivne kontakte s mentorima, studentima se pruža podrška i potiče se njihovo znanstveno razvijanje i sazrijevanje.</p>
<p>3.5. Visoko učilište osigurava privlačenje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada i iz inozemstva.</p>	<p>Potrebna poboljšanja Fakultet na sve načine pokušava privući zainteresirane kandidate iz države, ali i inozemstva: elektroničkom poštom šalje sve potrebne informacije potencijalno zainteresiranim institucijama u državi i inozemstvu. Fakultet želi povećati broj međunarodnih studenata promicanjem studija izvan Hrvatske. Ne postoje prepreke za upis stranih studenata, a disertacija može biti napisana i na drugim jezicima, primjerice na engleskom. Međutim, s obzirom na to da je studij specijaliziran i od studenata se očekuje dobro poznavanje hrvatskoga jezika, mogao bi biti pretežak za kandidate kojima hrvatski nije materinski jezik. Studij bi također mogao biti neprivlačan za studente koji dolaze iz zemalja u kojima doktorski studiji uključuju mnogo manje obveza (kao što je slučaj u Švicarskoj i Njemačkoj, gdje treba steći između 10 i 30 ECTS bodova). U tim kontekstima, od kandidata se očekuje mnogo više samostalnog rada uz korištenje istraživačkih vještina koje su stekli tijekom preddiplomskog i diplomskog studija, a ne pohađanje dodatnih (specijaliziranih) kolegija. Vidjeti preporuke iz kriterija 4.7.</p>

<p>3.6. Postupak je izbora javan i temelji se na izboru najkvalitetnijih kandidata.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Visoko učilište ima jasne kriterije za izbor budućih studenata. Osim formalnih kriterija (visoke ocjene, preporuke itd.), kandidati moraju već biti specijalizirani za to područje na temelju magistarskih radova. Kako je većina studenata već zaposlena na znanstvenim ustanovama, neki su od njih već objavili i znanstvene radove.</p>
<p>3.7. Visoko učilište osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima, kao i postupka prigovora.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Tijekom upisnog postupka, Fakultet osniva tročlano povjerenstvo za izbor kandidata koje odlučuje o upisu. Popis je odabranih kandidata javan i uključen je u dokumentaciju koju Vijeće poslijediplomskog studija šalje Fakultetskom vijeću na odobrenje. Studenti koji ne zadovoljavaju uvjete ne mogu biti primljeni na studij.</p>
<p>3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Prema informacijama iz Pravilnika Fakulteta, postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća pristupnika. Studij je otvoren za sve studente koji su završili studij filologije i nije rezerviran samo za studente hrvatskoga jezika.</p>
<p>3.9. Prava i obveze doktoranda definirane su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Prava i obveze doktoranada jasno su definirane i transparentne. Osim mentora, svaki student na prvoj godini studija dobije savjetnika koji mu pomaže s izazovima prvih dvaju semestara. Svi intervjuirani studenti jako cijene taj sustav, koji im omogućuje lagan i prirodan prijelaz na odabranog mentora. Prema pravilnicima Fakulteta, studentima su dostupne povratne informacije i konzultacije. Općenito, studenti jako cijene suradnju s nastavnicima i njihovu spremnost da im pruže pomoć i podršku. Studente se potiče na sudjelovanje na konferencijama i stjecanje iskustava koja će im pomoći da sazriju kao znanstvenici. Nažalost, i ovdje su financije najveća prepreka za ostvarenje toga cilja. U većini slučajeva, doktorandi sami financiraju svoj studij (vidjeti kriterij 3.3.). Nove su mogućnosti za financiranje djelomično dostupne preko Erasmusa. S obzirom na takve uvjete, najveći je problem činjenica da su svi studenti zaposleni u punom radnom vremenu pa im nisu dopuštena duža izbjivanja s posla.</p>

<p>3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Povratne su informacije studenata o administrativnoj podršci jako pozitivne, kao i o cjelokupnoj organizaciji studija koja je dosta složena jer se nastava održava na različitim lokacijama. Fakultet pravodobno objavljuje sve važne informacije. Također je naglašeno da svi mentori odvajaju dodatno vrijeme kako bi s doktorandima razgovarali o njihovim problemima – organizacijskim kao i problemima koji se tiču samog rada na doktorskoj disertaciji.</p> <p>Studenti smatraju da bi uvjeti i raspored održavanja ispita mogli biti preciznije definirani (vidjeti kriterij 2.8.).</p> <p>Na Fakultetu se trude obavijestiti studente o svim relevantnim i zanimljivim konferencijama te ih potiču na sudjelovanje na njima.</p>
<p>4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA</p>	
<p>4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu je s međunarodno prihvaćenim standardima.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>U Samoanalizi se navodi da je nastavni rad sastavni dio doktorskog studija, a čini otprilike trećinu studija; to je u skladu s interpretacijom ECTS bodova do koje je Stručno povjerenstvo došlo u 8. točki dodatnih uvjeta Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja. Opravdanje je za taj dio studija velik raspon jako specifičnih vještina koje su preduvjet za istraživački rad u tom polju. Program je uspoređen sa sličnim poslijediplomskim studijima nacionalnih jezika na drugim europskim sveučilištima kao što je Cambridge, Krakow i Prag. Struktura je programa usporediva s doktorskim studijima u Sjedinjenim Američkim Državama. Međutim, broj ECTS bodova koji se stječe nastavom značajno je veći od srodnih studija u državama njemačkoga govornog područja i Skandinaviji, gdje je uobičajeno maksimalno opterećenje od 30 ECTS bodova; vidjeti preporuku iz kriterija 4.7.</p> <p>Osim usavršavanja specifičnih vještina, svaki student mora do kraja druge godine studija napisati opširan sinopsis predloženoga doktorskog istraživanja (oko 40 stranica) koji pokriva metodologiju istraživanja, pregled dosadašnjih istraživanja i studiju slučaja. Trenutni i bivši studenti naglasili su vrijednost ovoga preliminarnog rada, koji je jedan pokazatelj značajne količine vremena koje su u početnim godinama studija posvećuje istraživačkom radu.</p>

<p>4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Njima se jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi steći tijekom doktorskog studijskog programa, uključujući i etičke zahtjeve provođenja istraživačkog rada.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Opisi kolegija navode kao ishode učenja specifične kompetencije koje su očito važne za istraživački rad u tom polju (navedene u kratkom opisu studija). Mentori smatraju da je jedan od ciljeva nastavnog dijela studija nadograditi znanje koje su studenti stekli na diplomskom studiju, a koji je uglavnom usredotočen na pripremanje studenata na rad u nastavi i nudi tek ograničene mogućnosti za kritičku raspravu i usavršavanje istraživačkih vještina. S tim su se složili i studenti i alumni, koji su dodali da na doktorskome studiju nisu morali ponavljati gradivo naučeno na preddiplomskom i diplomskom studiju. Također su potvrdili navod iz Samoanalize da se etički zahtjevi provođenja istraživačkog rada prenose studentima u sklopu kolegija o znanstvenoj metodologiji.</p>
<p>4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Sadržaj i ishodi obveznih i izbornih kolegija jasno su i logično povezani s poviješću i dijalektologijom hrvatskoga jezika kao i temom odabranom za disertaciju. Primjeri propisane literature pokazuju ravnotežu između autoritativnih klasičnih djela i suvremene literature, a uključuju relevantne naslove (često objavljene u inozemstvu) kao i istraživanja specifična za Hrvatsku (Stručno je povjerenstvo zabilježilo samo jedan slučaj u kojem se propisana literatura uglavnom sastojala od radova nositelja kolegija).</p>
<p>4.4. Programom doktorskoga studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Stručno je povjerenstvo imalo prilike vidjeti više uspješno obranjenih disertacija na ovome studiju i nema nikakve sumnje da one zadovoljavaju u svijetu prihvaćene standarde za metodologiju, pregled postojeće literature, solidno utemeljenje u relevantnim podacima koji su analizirani na odgovarajući način, važnim novim spoznajama te odgovarajućim standardima akademskog prezentiranja i citiranja, kao što se i očekuje od rada nastalog nakon tri godine istraživanja u punom radnom vremenu (u praksi većina studenata radi kao znanstveni novaci / asistenti, što znači da svoja istraživanja provode izvanredno, obično u trajanju od 5 do 6 godina).</p>
<p>4.5. Nastavne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana), prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.</p>	<p>Visoka razina kvalitete Detaljni opisi kolegija kao i komentari sadašnjih i bivših studenata jasno pokazuju da se većina obveznih i izbornih kolegija na ovom studiju ustvari provodi i ocjenjuje putem seminarskih radova i interaktivne rasprave, projekata i</p>

	<p>rada na terenu, odnosno kao usavršavanje istraživačkih vještina, a ne predavanja <i>ex cathedra</i>. Njihovi su ciljevi i očekivani ishodi jasno definirani, detaljni i na odgovarajućoj razini akademske sofisticiranosti.</p>
<p>4.6. Program omogućuje stjecanje generičkih (prenosivih) vještina.</p>	<p>Potrebna su manja poboljšanja Obrazovanje koje studenti dobivaju – iz kritičke analize literature i podataka, znanstvenih metodologija, terenskog rada koji se temelji na projektima i timskom radu, planiranja vlastitog istraživanja, pisanja prijave za financiranje, držanje prezentacija na konferencijama – uključuje razvoj niza prenosivih vještina u praksi. Međutim, alumnniji smatraju da bi uvođenje nekakva formalnog usavršavanja akademskih vještina (citiranje i referenciranje, grafički prikazi, pisanje sažetka i ključnih riječi, pregledni članak, članak za objavljivanje u časopisima, uređivanje članaka, pripremanje usmenih prezentacija itd.) bilo korisno. Stručno povjerenstvo preporučuje da to postane sastavni dio studija (kao što je dio doktorskog studija Lingvistika na Sveučilištu u Zagrebu), ako se to može postići bez prevelika opterećivanja studenata na prvoj godini studija.</p>
<p>4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan nastave, generičke vještine i dr.).</p>	<p>Potrebna poboljšanja Jedan je od eksplicitnih ciljeva programa ostaviti prostora za potrebe i interese pojedinih studenata osiguravanjem širokog raspona izbornih kolegija, koji se dodatno mogu zamijeniti drugim vrstama akademskih aktivnosti kao što je pisanje članaka ili sudjelovanje na konferencijama i ljetnim školama. Studenti su naglasili veliku mogućnost prilagođavanja nastavnih obveza i izbora kolegija pojedincima. Izjavili su i da prva godina studija uključuje veliko radno opterećenje, a neki studenti smatraju da se treba usredotočiti na onu komponentu studija (povijest ili dijalektologiju) iz koje se planira istraživanje (vidjeti kriterij 4.7.). Međutim, općenito vlada mišljenje (koje dijele i alumnniji) da je studij u tome smislu uravnotežen i da je poznavanje obiju komponenti zapravo nužna priprema za napredno istraživanje i kasnije akademsku karijeru. Generičke se vještine razvijaju različitim načinima poučavanja i studiranja, navedenim u kriterijima 4.5. i 4.6. Međutim, Stručno povjerenstvo ima određene sumnje u vezi s trenutnim upisnim kvotama i mogućnosti za zaposlenje, a onda i dugoročnom održivošću studija, s obzirom na vrlo uzak nacionalni fokus; broj radnih mjesta dostupnih alumnnijima uvijek će biti ograničen, pogotovo u trenutnim okolnostima, a nije moguće povećati ni broj</p>

	<p>stranih studenata. Stručno povjerenstvo preporučuje Fakultetu da razmisli o sljedećim koracima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvođenju veće fleksibilnosti u broj, raspon i raspored obveznih predmeta kako bi se pomirile razlike u interesima i prethodnom znanju studenata, izbjeglo preopterećenje studenata na prvoj godini studija, smanjio broj potrebnih ECTS bodova i povećala usklađenost studija s usporedivim doktorskim programima u drugim europskim državama, a time i njegova privlačnost za strane studente - laganom proširenju fokusa studija uvođenjem izbornih kolegija ili poticanjem projekata iz komparativne dijalektologije, standardizacije jezika i višejezičnih kultura. <p>Stručno je povjerenstvo svjesno da svaka promjena u tom smjeru mora biti pažljivo promišljena kako ne bi narušila ravnotežu i učinkovitost toga vrlo kvalitetnog studija.</p> <p>S obzirom na činjenicu da studenti obično pišu disertacije na hrvatskom jeziku, preporučujemo da ih se potiče na objavljivanje članaka na drugim jezicima s ciljem diseminacije istraživanja te traženja mogućnosti za sudjelovanje u komparativnim i interdisciplinarnim radionicama i konferencijama, kao što je <i>International Medieval Congress</i> koji se svake godine održava u Leedsu (http://www.leeds.ac.uk/arts/info/125137/international_medieval_congress).</p>
<p>4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.</p>	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Nastavnici i mentori zaposleni su na Sveučilištu u Rijeci, Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Staroslavenskom institutu, Sveučilištu u Zagrebu i na sveučilištima u nekoliko drugih zemalja. Uključeni su u širok raspon akademskih aktivnosti na međunarodnoj razini: kao članovi uredničkih i savjetodavnih odbora, recenzenti, sudionici u programima mobilnosti i ostalim suradnjama (vidjeti kriterije 1.1. i 1.3.). Nadalje, zajedno s upravom aktivno potiču studente na sudjelovanje u Erasmusu i drugim programima mobilnosti (u Austriji, Češkoj Republici, Španjolskoj, Mađarskoj i još nekoliko država zapadne i srednje Europe), u skladu s mogućnostima za financiranje. Sadašnji i bivši studenti naglasili su da im mentori daju informacije o konferencijama i mogućnostima za studiranje u inozemstvu, da zajedno pišu članke i da ih integriraju u akademski život.</p>

	<p>Program je dosad privukao 4 studenta iz inozemstva (jednog iz Njemačke, dva iz Bosne i Hercegovine i jednog iz Bjelorusije), a očekuje se još jedan (iz Makedonije); specifičan fokus studija nužno ograničava upis stranih studenata, ali preporuke dane u kriteriju 4.7. mogle bi pridonijeti privlačenju više studenata iz inozemstva, a time i promicanju akademske i kulturne interakcije.</p>
--	--

*** NAPOMENA: PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU
AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je Stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju Samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik je povjerenstva grozda zadužen za usklađivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskom studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Uz to, Stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unaprjeđenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, Stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako Stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako Stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako Stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unaprjeđenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je Stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog

savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.